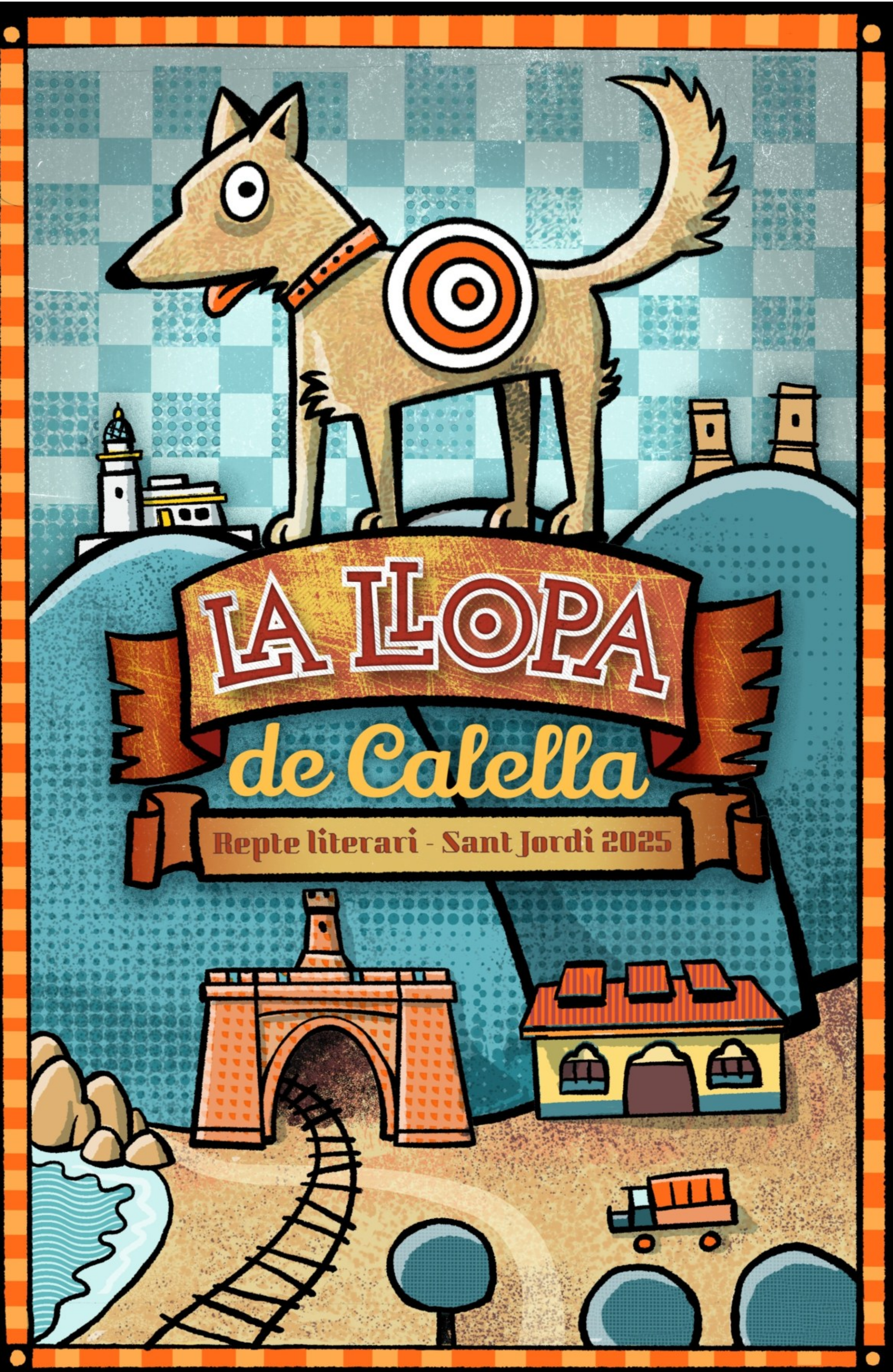
LA LLOPA
de Calella
Repte literari - Sant Jordi 2025

Vols un exemplar imprès d'aquesta obra?

Fes click aquí:
https://sites.google.com/view/lallopadecalella

La llopa de Calella

La llopa de Calella

Repte literari | Sant Jordi 2025

Olga Morente Batiste
Manolo López Salazar
Mercè Marsal
Marçal Mora Piquet
Imma Zapata
Daniel Rangil
Roser Soms
Gustavo Martínez Fernández

© 2025 Olga Morente Batiste | *La llopa i els llops*
© 2025 Manolo López Salazar | *Calella y su loba*
© 2025 Mercè Marsal | *La Lea*
© 2025 Marçal Mora Piquet | *Lúltim udol*
© 2025 Imma Zapata | *I si...*
© 2025 Daniel Rangil | *Els últims i els primers*
© 2025 Roser Soms | *La lloba dona*
© 2025 Gustavo Martínez Fernández | *La llopa i el mar*
© 2025 Xavier Cáliz | Portada
© 2025 Sergi Cugat Garriga "Cugui" | Il·lustració per a *La llopa i els llops*
© 2025 Manolo López Salazar | Il·lustració per a *Calella y su loba*
© 2025 Xavier Cáliz | Il·lustració per a *La Lea*
© 2025 Marc Rosell | Il·lustració per a *L'últim udol*
© 2025 David Caro | Il·lustració per a *I si...*
© 2025 Rosa de los Santos | Il·lustració per a *Els últims i els primers*
© 2025 Montse Brugué | Il·lustració per a *La lloba dona*
© 2025 Roser Soms | Il·lustració per a *La llopa i el mar*

No es permet la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni la incorporació a un sistema informàtic, ni la transmissió en qualsevol forma o per qualsevol mitjà, sigui aquest electrònic, mecànic, per fotocòpia, per enregistrament o altres mètodes sense l'autorització explícita dels autors.

La infracció dels drets esmentats pot ésser constitutiva de delicte contra la propietat intel·lectual.

El perquè de tot plegat

La iniciativa d'aquest conjunt de narracions sorgí per Sant Jordi de l'any 2022, arran de la unió de diversos escriptors/es vinculats d'alguna manera a la ciutat de Calella.

El tema principal nasqué a partir de la proposta d'alguns dels participants i va ésser ben acollida per la resta d'escriptors.

Ha estat un tant difícil coordinar-nos; sort de les noves tecnologies. A les vostres mans teniu el resultat final.

Hem escrit amb il·lusió i sense ànim de lucre, amb l'únic desig de que passeu una bona estona de lectura.

Aquest llibre està dedicat a tota la gent que estima Calella.

La llopa i els llops

Olga Morente Batiste

Il·lustració de Sergi Cugat Garriga “Cugui”

Olga Morente Batiste

Neix a Calella on resideix, després de viure a Castelló i deu anys a Llatinoamèrica, alternant Argentina, Uruguai i el Brasil. Comunicadora, actriu, fotògrafa, psicòloga transpersonal, poeta, actriu de doblatge, art-terapeuta. Creadora del mètode Som una Obra D'art. Imparteix cursos i retirs de teatre, oratòria, autoconeixement i art-teràpia. Conductora dels programes radiofònics literaris *El jardín de las ardillas* y *Palabras que abrazan*. Membre fundador de la companyia de teatre La Casual i dels col·lectius d'artistes Reciclart, Grup Quatre, Foto Premsa Castelló, Panal de poetas i Universos poéticos. Segon premi de poesia en la Mostra Literària de Calella 2020. Actualment, actua amb el seu espectacle *Plumas de arena* i prepara el llibre *Somos una obra de arte*.

Llibres publicats: *Poemas de Arena* i *Relatos de Plumas*.

https://www.instagram.com/olgamorente2020

Sergi Cugat Garriga "Cugui"

Dissenyador gràfic, il·lustrador i fotògraf que exerceix la seva feina com a professional *freelance* a Calella des del 2009. Ha realitzat nombrosos treballs creatius per a diferents ens socials, empresarials i institucionals de Catalunya. Vinculat durant temps a importants entitats de la ciutat com Foto-Film Calella, el Club Bàsquet Calella, els Tallers de Teatre de la Fàbrica o l'Acadèmia d'Arts Marcials Kensei, des de fa anys també col·labora amb el departament de comunicació de la Fundació Catalana d'ELA Miquel Valls.

https://www.cuguigraphics.com

La llopa i els llops

S'han escrit moltes històries de llops. Diuen que els llops s'ho mengen tot: Un xaiet tendre, tres porquets grassonets, una caputxeta Vermella... i fins i tot a la seva iaia. Renoi, sí que en tenia de gana! Les cabretes ens diran que n'era de mentider el llop que s'enfarinava la poteta perquè pensessin que era la seva mama i tots els animals i firmaríem en dir que el llop és el dolent dels contes. Tothom diu que els llops són moooolt dolents. Però deixeu-me que us expliqui ...

Pot ser que fora així el que va passar fa ara més de cent anys a Calella al poble on vaig néixer. Hi havia una gosseta bonica de la raça que anomenem pastor alemany. Li deien Lea. Habitava a la finca del Morè, una casa a la muntanya entre Sant Pol i Calella.

Un dia es va trobar un xaiet que s'havia separat del ramat. Ella el va saludar amb un gran somriure, un gran somriure que deixà veure les seves dents blanques i brillants.

El xaiet s'espantà tant de veure aquelles dents tan esmolades que corregué a refugiar-se amb el pastor i li va explicar la seva aventura: "Una llopa dolenta m'ha atacat, em volia mossegar amb les seves dents grosses i punxegudes".

El xaiet sempre exagera una mica.

El pastor li va dir a la veïna ben preocupat: "Un llop enorme ha atacat un xai petit... volia devorar-lo amb aquelles dents grosses com ganivets!"

El pastor sempre exagera una mica.

"Atacar un xai indefens, quin escàndol!", va dir la veïna, la senyora Paca, la xafardera del barri, en explicar a l'oncle Manel aquella mala notícia.

—Un llop gegantí amb unes dents grosses com espases ha devorat a una família de xais. Sembla que, fins i tot, se'ls ha menjat tots crus!

La senyora Paca sempre exagera una mica.

L'oncle Manel s'escandalitzà. Quin horror! Sense entretenir-se, se'n va anar a la taverna a compartir aquella notícia cruel.

—Un llop immens, molt ferotge, amb unes dents grosses com llances, ha atacat tot un ramat de xais. No n'ha quedat viu ni un!

L'oncle Manel sempre exagera una mica.

L'amo de la taverna s'horroritzà! "Tot un ramat de cop? Això és intolerable!" Tot seguit, explica a tots els qui anaren al llarg del dia aquella notícia terrible.

—Els llops campen lliurement, tots els animals del món estan en perill!

El pànic s'escampa! Mentre els habitants cerquen un refugi, arriben a casa i ho expliquen, com un reguer de pólvora, es propaga la notícia!

És així com el rumor creix... i CREIX! Fins que tots expliquen malifetes d'aquell llop gran i ferotge. Tots el critiquen: "És horrible", diu un. "És dolent", diu un altre...

El pànic és general. "Campi qui pugui! Un animal monstruós es menja els qui que creuen pel seu camí. És gran, és horrible, molt dolent i té molta gana!"

La gent entra en pànic; no volen sortir de casa per por a la fera.

La gossa, mentrestant —la Lea, la nostra protagonista—, no ha sentit el rumor que corre per tot arreu, no en sap res de tot el rebombori. Ella passejava tranquil·la per la zona; poc s'esperava l'esdevenir del seu dia fatídic quan la por que feia el monstre que corria pel bosc va ser tan gran, que l'escopeta del poruc va tremolar en veure-la. Ella el va mirar sorpresa, mentre sentia els trets que s'endugueren la seva innocència de gosseta amable; mentre moria com a perillosa llopa.

Diuen que l'únic risc veritable és la mateixa por que va creixent i creixent i, si la deixem fer, ens farà, fins i tot, fer bestieses.

—I per què jo? —diria el llop, l'altre protagonista de la història—. Per què soc el dolent dels contes? Jo només somreia. No vull fer més por i, ara, faré vaga.

Però tots els personatges dels contes varen protestar fent una manifestació, perquè si ara el llop no vol fer de dolent, potser els hi tocarà amb ells.

I de bones maneres, li digué el porquet:

—Els nens confien en tu perquè els espantis. Ara no els pots pas decebre.

—De debò? —va dir el llop—- De veritat volen tenir por? Doncs els hi explicaré d'una vegada per totes qui és el llop. Tots tenim dins nostre dos llops: un de bo i un de dolent, i sempre estan batallant; sempre amb guerra barallant-se. I quin guanyarà, us preguntareu? Doncs, sempre guanyarà el que tu alimentis.

El llop és la por! Teniu un piló de versions que podeu llegir i conèixer.

Hi ha tantes històries de llops i de La Llopa com escriptors que les dicten o somiadors que les inventen. Així doncs, tenim llops amb molta cultura i d'altres ignorants que només fan por. Alguns mengen xaiets i porquets i, altres, són bona gent i els conviden a sopar a la seva taula. N'hi ha que són amics dels conills i escolten el seu consell. Sabem que els llops cuiden els seus pares i avis; aquest són anomenats els llops savis.

Tot plegat, no hi han veritats ni mentides, tot depenent del qui ho escriu, del qui ho escolta o del qui ho mira. Tu faràs el que voldràs! I jo també, però jo, pel que pugui ser... poso distància amb el llop dolent i em quedo amb el llop afectuós i somrient. Aquest és el que trio, el que vull al meu costat!

I conte contat, ja s'ha acabat!

Calella y su loba

Manolo López Salazar

Il·lustració del mateix autor

Manolo López Salazar

Manolo López Salazar (Pozo Alcón, 1965). Tres hoteles de Platja d´Aro han sido su casa y su universidad: Acapulco, Planamar y Monterrey. La frase que más le gusta para definir su profesión es "Somos vendedores de felicidad".
Catalán de Jaén. Ha pasado su vida en Platja d´Aro, corazón de la Costa Brava. Sus huellas están entre Pozo Alcón y Fontanar (Jaén), Platja d´Aro (Girona), Úbeda (Jaén), Calella (Barcelona) y Radons-Riom (Graübunden, Suiza). Desde hace diez años, trabaja y vive en Calella.

Cinco libros de poesía, tres cd´s de música y más de quinientos dibujos es, hasta hoy, su legado.

https://elcapitantrueno2010.blogspot.com

La ilustración para *Calella y su loba* ha sido realizada por el propio escritor, cuya obra gráfica puede ser visitada aquí:

https://www.instagram.com/manololopezsalazar

Obra publicada:

Igualmente (2011)
No eres tú... soy yo (2012)
Lo sé... no hace falta que lo digas (2014)
Mis Platerillos (2019)
Fuentetazeando (2024)

2025/30

Calella y su loba

Es la loba de Calella,
Una historia bien contada,
Bajo la luna estrellada,
Y la sombra de su huella.

Hace ya unos cien años,
Una pastora alemana,
Llegó una alegre mañana
Con su imponente tamaño.

Casa Muntaner, destino
De aquel bello ejemplar,
Desconocida en el lugar,
Tal raza de olfato fino.

Boira pusieron por nombre,
Vivían en San Pol de Mar,
Con ella iban a pasear,
La miraba cada hombre.

A su paso murmuraban:
"Un lobo domesticado"
Ante el animal ligado,
Casi todos se apartaban.

Un cachorro vino al mundo,
De pura raza alemana,
L´Alselm desde la ventana
Los vigilaba al segundo.

Eran animales bellos,
Corrían, por el campo, libres,
Entre viñas y jengibres,
Iban dejando destellos.

Pasaba el tiempo anodino,
Y se extendieron rumores,
Con los lobos como actores,
Por haciendas y caminos.

En Quico, de los Baltrina,
Asustado, en la taberna,
Dijo ver forma averna,
Por senderos que camina.

Fue en busca del alcalde,
Para contar lo ocurrido,
Cuando escuchó lo vivido,
Buscó quien todo respalde.

Habló con el carnicero,
Quien coincidió con el Quico,
¨Por lo tanto le suplico
Que actúe pronto, caballero"

Se montó una batida,
Para dar muerte a los lobos,
Entre pinos y algarrobos,
Les fue quitada la vida.

Boira fue la tiroteada,
Fue muerta por su apariencia,
También por la negligencia,
De la acción no contrastada.

Can Casillanis, su casa,
Fue testigo de la muerte,
Fue colgada, mala suerte,
La memez que todo arrasa.

Le arrebataron la vida,
Le arrebataron su estrella,
Entre San Pol y Calella,
Por una ignorancia unida.

La Lea

Mercè Marsal

Il·lustració de Xavier Cáliz

Mercè Marsal

Mercè Marsal i Ruiz, filla adoptiva de Calella, Barcelona. Diplomada en l'Escola Universitària del Professorat, especialista en Ciències Humanes. Amant de la literatura catalana y castellana. Directora de l'escola La Minerva de Calella, secretaria de Sant Pau de Sant Pol de Mar y tutora d'ambdues. Autora de novel·les com *Quinto Tercera* (2023) i *La abuela Rosalía* (2025), entre d'altres. El seu nom sorgeix en diferents mitjans de comunicació com la radiodifusió, Internet (Instagram), diaris y revistes com "Mía" (2024).

https://www.puntorojolibros.com/catalogo/autores/merce-marsal

Xavier Cáliz

Xavier Cáliz és fill adoptiu de Calella on, amb cinc anys, va arribar des de Salar (Granada). Començà estudiant periodisme, però finalment es va decantar per la imatge: il·lustració, disseny gràfic, fotografia i disseny web.

Amant de la història i el patrimoni cultural, col·labora habitualment amb entitats com l'AVAH (Associació de voluntaris de l'Hospital) i l'APHIC (Associació d'Amics del Patrimoni Històric de Calella).

La portada d'aquest llibre és també obra de Xavier Cáliz.

https://www.xaviercaliz.com

La Lea

Corria l'any 1910 quan nasqué la Lea en un mas típic català envoltat d'una gran extensió de terres d'horta y d'un estable on es guaria una petita xaiada. Ubicat en el llindar entre Sant Pol de Mar i Calella. La Lea fou l'única femella d'una cadellada de sis pastors alemanys.

Els pares de la Lea eren afectuosos amb la família que tenia cura d'ells, a canvi en Tro es desfeia en ser un excel·lent i valent guardià, un treballador nat, pacient, abnegat i fidel.

Era un quadre digne de veure tota la família de gossos reunida. La Lys era una gran mare que alletava els seus fills, sempre estava disposada a tombar-se per facilitar-los-hi l'aliment. Mentre eren uns cadells, mai els va deixà sols en cap moment. Sacrificà el seu passeig diari amb l'amo per donar escalf als seus fills.

Semblava que tot anava sobre rodes, quan de sobte, les coses varen començar a canviar doncs, tant bon punt els cadells van complir quatre mesos i mig, van començar a ser deslletats, els varen separar de la mare i els van regalar a altres famílies. Tots, menys la Lea perquè el seu pelatge era tant grisenc que tenia més aspecte de gos llop que de pastor alemany, i ningú no la va voler. Excepte en Tro i la Lys que varen continuar fent- se càrrec d'ella puix eren els seus pares. Tot i que la Lys estava trista, molt trista per la pèrdua dels seus cinc fills, la Lea li omplia aquell vuit. Jugava amb ella, corria, saltava i bordava ferotgement quan sentia algun soroll encara desconegut per a ella.

Passaren els anys, i la Lea anava creixent de manera vigorosa, desenvolupant un caràcter ferm i fort, inclús de llarg en llarg, era força tossuda i desobedient.

Es presentà una nit fosca de ple hivern, amb un cel ennegrit cobert per una extensa capa de núvols amenaçadors i opacs que, tan sols es varen obrir durant unes hores per donar pas a la lluna plena. Aquella maleïda nit, les ovelles del mas de Calella van patir un greu atac per part d'un afamat llop que udolava molt a

prop d'elles alçant el cap i tensant el coll amunt cap a la lluna. Campava salvatgement per la muntanyeta quan les ovelles que romanien sota aquest cel començaren a córrer espaventades d'un costat a l'altre de les tanques de l'estable. El llop va fer la balançada amb la boca oberta mostrant els seus terrorífics ullals i va saltar a la jugular del primer xai que va trobar.

Va matar tres ovelles i en van ferir a sis més. Una veritable destrossa, caps mig penjats, intestins sortits de la cavitat abdominal i vísceres escampades per tot arreu. La sang lliscava per l'estable fins a formar una gran bassa.

Quan el ramader portat pel soroll, sortí del mas i ho veié, es va posar les mans al cap.

«Verge Santíssima, quina desgràcia, quina desgràcia més gran», exclamà espantat i alhora atemorit.

A partir d'aquella nit, les veus corregueren per tot el municipi doncs, els llops varen sembrar el pànic de tos els ramaders, tots ells molt preocupats per les seves ovelles.

L'endemà, el pastor amb l'ajuda del seu germà, va decidir construir un parany per protegir les seves ovelles, i va decidir fer guàrdia per custodiar-les durant les nits que fes falta.

Quan el sol es va amagar per l'oest i la nit s'imposà fosca i atapeïda, la Lea molt encuriosida per conèixer els voltants de casa seva, s'allunyà i anà muntanya amunt. Els seus ulls blaus cel destacaven en la foscor com dues gemmes il·luminades per un raig de sol.

Sense adonar-se va arribar a una masia que no la coneixia de res, va seguir caminant deixant-se portar per les olors de l'herba fresca, i es va acostar a l'estable que estava ple d'ovelles. El gos del mas començà a bordar a la Lea per fer-la fora de casa seva.

Amb tot aquest aldarull, l'amo va despertar del seu lleuger son i en veure aquella fera tant gran, amb un pelatge grisenc, les orelles aixecades i els ulls clars, va pensar que era la *llopa* que va atacar al seu ramat i, per salvar les seves ovelles de l'agressió, va apuntar-la amb l'escopeta carregada de cartutxos, va accionar el gatell amb tant bona punteria que li va donar de ple al mig del crani i li va rebentà el cap.

La Lea va deixar de respirar per sempre més i va caure al terra vençuda. Un riu de sang manava del seu cap i es barrejà amb la terra alhora que l'herba es tenyia de vermell.

El pastor va presumí d'haver mort la *llopa*, però dies després es va saber que realment havia acabat amb la vida de la Lea, una gossa de raça "*pastor alemany*" que va tenir la desgracia de tenir el pelatge diferent dels seus progenitors i germans.

Per això, tots els calellencs volem retre homenatge a la llopa tenint-la en el nostre record.

L'últim udol

Marçal Mora Piquet

Il·lustració de Marc Rosell

Marçal Mora Piquet

Marçal Mora Piquet (Barcelona,1972) viu a Calella.
Entre la facultat de Filosofia i els estudis d'audiovisuals a Barcelona va trobar la seva vocació per escriure. Mentre exerceix la professió com a realitzador de vídeo, escriu a estones per crear la seva pròpia ficció literària.

Obres de l'autor:

El regalo de Pablo
El Tapís de la Creació
L'aprenent de rellotger
El tresor dels francesos

https://marcalmora.home.blog

Marc Rosell

Nascut a Barcelona, en Marc Rosell té grans referents de la cultura del còmic i l'animació com Mike Mignola, Moebius i Alessandro Barbucci, i, a la literatura fantàstica, grans referents imaginatius i universos complexos com els de Brandon Sanderson i personatges tan interessants i entretinguts com els de Terry Pratchett.
És il·lustrador des de fa vuit anys, amb grans il·lustracions que podeu veure a l'Instagram @magrou98 i tatuador des de fa un any, feina que podeu veure a l'Instagram @marcrosell_tattoos.

https://www.instagram.com/marcrosell_tattoos
https://www.instagram.com/magrou98

L´últim udol

El llop havia viscut sempre en les ombres del bosc, entre els murmuris de les fulles i el so de les branques cruixint sota el seu pas. Però des de feia setmanes, el seu cor el portava cada nit al límit on començava el poble i d'on una llum càlida s'escapava d'una petita casa al final del camí. Allí vivia ella: una gossa de pèl negre i marró fosc, es movia amb la gràcia que té l'ocell al caminar, saltant lliure entre les ombres d'un hort.

Aquell vespre, el llop havia decidit apropar-se més que mai. Sabia que el risc era immens, que pagesos i caçadors rondaven més enllà de les cases amb escopetes llestes, però l'amor que sentia cremava més que la por.

Quan el llop travessà el clar del bosc i el jardí quedava només a un parell de passos, va sentir el clic metàl·lic d'una escopeta darrere seu. Es va girar lentament i allà la va veure: l'escopeta, apuntant-lo, amb el canó de dos forats negres i rodons mirant-lo com els ulls foscos d'un mussol d'alt d'un arbre. El caçador el tenia a tir, i el llop va sentir tanta ràbia que va començar a grunyir fent la seva respiració més pesada.

"Per què he vingut fins aquí?" pensava el llop sense deixar d'observar el canó que l'apuntava. "Estic atrapat per voler veure-la?" Es movia molt lentament, cercant observar qui s'amagava darrera l'escopeta. El so de les seves pròpies peülles sobre les fulles seques s'esvaïa entre pensaments, i només quan no es qüestionava què tonto havia estat en caure en el parany quedava el fort batec del seu cor que el destorbava. Estava disposat a morir, si això significava poder estar a prop d'ella una vegada més.

De sobte, un moviment va interrompre la tensió de l'instant. Era la gossa, que corria més enllà de l'hort, bordant amb desesperació fins arribar a uns metres del crim que estava a punt de cometre's. Els ulls de la gossa brillaven com si li demanessin

que fugís, però el llop no es movia. Havia d'estar atent al caçador indecís i tremolós i alhora vigilar què feia ella. La gossa va saltar cap al caçador i l'home va desviar el canó que l'havia retingut tant ràpid com quan va prémer el gallet.

El tret va ressonar entre els arbres i ell va fugir, no gaire lluny, per amagar-se, per sortir de l'indret on el caçador l'havia estat esperant. Darrera uns matolls el llop va veure com el cos de la gossa somicava de dolor, davant seu. Els ulls d'ella encara el miraven, dolços, fins i tot mentre el seu alè s'apagava. No se'n va poder estar, va sentir com una ràbia ferotge creixia dins seu, com una nit de pluja infernal que trenca tot el que troba al seu pas.

Amb un rugit profund, va saltar sobre el caçador i va clavar-li les dents a la mà. L'escopeta va caure a terra amb un soroll sord i va tornar a fugir, a amagar-se darrere un altre matoll com només els animals del bosc saben fer-ho. Estava a punt d'atacar de nou quan va sentir veus. Uns altres homes s'apropaven ben de pressa i va saber que no tenia més temps per apaivagar la seva ràbia.

Va fugir desesperat, embogit per la situació no buscada, amb un cor que li sortia per la boca de tant exhalar. Va córrer com mai abans, sentint el pes de la pèrdua com un llast en el seu cor. Va pujar el vessant agresta del turó per travessar el bosc i va enfilar-se fins al far de Calella, aquell lloc on sovint es refugiava per mirar el mar i pensar en ella. Però aquella nit, el mar no portava calma, sinó un dolor més profund del que podia suportar.

Des del cim, vora el far, va veure com quatre cases del poble encenien llums i s'aldarullaven. Va escoltar els crits de triomf i va veure com ajudaven el caçador ferit, mentre el cos de la seva estimada era carregat sense més cerimònies.

El llop va udolar. Un udol llarg, ple de pena i amor. L'udol que també sentiren els habitants mentre celebraven la caça de la llopa ignorant el que descobririen a la matinada següent. La lluna, rodona i brillant, es reflectia sobre un mar en calma, silenciós fred i distant, com si compartís el sentiments dels humans cap els pocs que quedaven del seu clan, la seva raça.

Molts havien caigut com ell en les trampes dels caçadors. Amb aquest últim udol, el llop va prometre a les estrelles no tornar a trepitjar el Montnegre perquè mai podria oblidar la seva estimada, aquella gossa que havia arriscat la vida per salvar-lo.

La nit va continuar, però el far va quedar en silenci, mentre el llop s'allunyava terra endins acompanyat per sempre més del seu dolor.

I si...

Imma Zapata
Il·lustració de David Caro

Imma Zapata

L'Imma Zapata Buxens, argentonina de naixement i calellenca de cor, enamorada de les paraules, tan parlades com escrites, es va llicenciar en Filologia per poder ser professora, la seva altra passió, a què dedicà quaranta anys, compaginant-la amb l'ofici de contacontes.

La poesia, en paraules de l'escriptora, és la vida experimentant-se en forma de mots, que sovint semblen brollar per voluntat pròpia per a ser polits i compartits. I això és el que fa l'Imma, a través del seu blog www.mots.alaxarxa.cat i de poemaris com *Mots a la xarxa*, que el 2020 fou premiat a la Mostra Literària del Maresme.

https://www.mots.alaxarxa.cat i https://www.gratitud.alaxarxa.cat

David Caro

Nascut a Barcelona, la visió artística de David Caro (1970) està molt influenciada pel modernisme català; és un apassionat de l'obra d'Antoni Gaudí, Lluís Domènech i Montaner i de Ramon Casas.

Dedica gran part del seu temps a formar-se i a projectes *freelance* d'interiorisme, però ha centrat la seva activitat al món de la il·lustració: "Ha llegado un punto de mi vida que ya no la concibo sin dibujar", declara.

https://www.davidcaroart.com i https://instagram.com/davidcaroart

David Caro

I si...

Va costar trobar-los noms, de tan diferent que era el seu aspecte del dels seus predecessors a la finca. Finalment, després de rebre propostes ben variades, la mestressa va triar «Lea» i «Truc». Com a germans que eren, s'assemblaven molt. Això quan se'ls mirava dormint. Desperts, eren semblants com un ou a una castanya. Ell era tranquil, manyac, pacient. Ella, eixelebrada, intensa, apassionada. Quan era petita, de vegades arribava a atabalar el seu germà de tant com volia jugar i jugar.

Ara que són grans, la mestressa els deixa fer la seva durant el dia, que de nit ja prou que els té estacats a tocar de l'entrada. La dona sap que molt sovint tots dos van a fer una mica de teca amb el que poden trobar prop de l'escorxador, que els agrada fer la becaina al solet, que tornen sempre a casa abans que el dia fosquegi. Sap que si en Pep, el masover, fa tan sols una xiulada, amb certesa les dues bestioles, tan fortes, tan potents, tornen mansoies a casa. La mestressa sap que, com li van garantir, tenir aquests dos germans cuidant-li la finca la fa sentir tranquil·la, segura, tan ben acompanyada.

La mestressa el que no sap aquell dia és per què només ha tornat en Truc; per què ha tornat tan d'hora i tan neguitós, ell, que mai se l'ha vist esverat per res; per què, quan ha sentit, com tantes vegades, els trets dels caçadors, alguna cosa dins seu ha xisclat que quelcom no anava bé. «Cabòries absurdes», s'ha dit, i ha seguit brodant aquesta coixinera, que sembla que no es vol acabar mai.

Passen les hores, en Truc no es calma; el rau-rau del cor de la mestressa, tampoc. En Pep ha xiulat per tots els voltants de la casa, pel torrent de can Comas, pels camps. Fins a l'escorxador ha arribat. I d'allà, fins a Calella, on els carrers respiren quelcom nou, com l'estranya energia que s'escola per les portes, les finestres, les esquerdes de les parets en els dies que no són com els dies qualssevol; en les dates que tothom que les viu sap que recordarà i que explicarà als nets un i altre cop: «Jo hi vaig ser», «Ho recordo ben bé com si fos ara», «No ho oblidaré mai»...

El somriure en les boques i en les mirades de la gent que es troba pel carrer, per la plaça, és tan compartit que en Pep dubta i tot de preguntar-ne la causa, com si hagués de ser quelcom que no es pot deixar de conèixer sense semblar ben ximple o arribat de ves a saber on. Recorda, tanmateix, que, si hom vol assabentar-se de què hi ha de nou, només ha d'anar a la taverna: l'escalforeta d'un bon got de vi gola avall desferma llengües, basteix ponts d'amistats, tan fermes com efímeres un cop passat l'efecte de l'esperit que s'hagi ingerit.

Obre la porta i troba el local ben ple d'homes i d'una energia de celebració que té molt de salvatge, d'atàvica. Enfilat dalt d'una taula del centre de la sala, en Pep hi reconeix en Quico Urrel·li, amic d'infantesa, que, en veure'l entrar, li crida, «Ei, Pep! He mort el llop!». La còrpora del Manelic calellenc, ja ben reblerta de vi, és a punt de caure del seu improvisat podi. Cal ajudar-lo a baixar, fer-lo seure i, és clar, celebrar amb ell aital heroïcitat, mentre d'altres veus tan o més borratxes que la de l'Urrel·li reclamen per a elles la mateixa feta. En Pep, però, no s'hi vol estar gaire: la mestressa segueix sense saber on és la Lea i això de la mort d'un llop... No hi posaria la mà al foc, en Pep, però és que la Lea, segons com, s'hi assembla, a un llop. I si...

«I si...», pensa també la mestressa, en rebre les noves que li porta en Pep. Així que ara és la senyora qui baixa a Calella. No va pas a la taverna: és una dona i aquell indret és per a homes o dones «de vida irregular», com ella sol dir-ne. Va directament a casa de l'alcalde. «Sí, senyora!», corre a dir-li la més alta autoritat calellenca, tot etzibant-li un ben espès baf d'alcohol i vocalitzant amb menys claredat que quan fa els seus discursos. «I tant que hem mort un llop! Bé, de fet, una femella, però fan mal igual, oi? N'estem ben satisfets: bona feina! Només em sap greu que la mala bèstia era amb una altra, i aquesta ha escapat. Haurem de fer una segona batuda i no se'ns esmunyirà, no. No pateixi pas! Vingui, vingui, que tenim la llopa penjada just aquí, a l'hort de casa, que així tothom la pot veure».

Els xiscles i els plors de la mestressa de la Lea, amb el cor trencat davant el cadàver de la seva gossa, salvatgement morta,

humiliantment exposada, li fan passar del tot la mona, a l'alcalde. I, de retruc, a tota la clientela de la taverna, quan saben què ha passat. Com la pólvora, corre per carrers i places la notícia: la lloba no és una lloba, és una gossa.

Si es pogués tirar el temps enrere. Si es pogués desfer el que està fet. Si la Lea pogués tornar a casa; tard, sí, però viva, tan bonica, tan intensa...

La gent de Calella no pot fer miracles; fa el que pot fer per compensar la desgràcia, que és mantenir la Lea viva en el record. La posen al seu escut, passa a formar part del bestiari popular en representació de la ciutat, sofreixen pacientment les brometes de la gent dels pobles veïns -«Calella, la llopa!». Molts establiments i activitats prenen el nom de «La Llopa»; en un lloc ben emblemàtic hi col·loquen una escultura que la retrata i que gent del poble i estrangers acaricien i s'hi fan fotos més d'un segle després de la seva mort. Un jardí al mig de la ciutat recorda aquesta història de persones de bona fe que, mirant de protegir els seus, s'equivoquen; una història que mostra, finalment, què es pot fer quan ja no hi ha res a fer.

Els últims i els primers

Daniel Rangil
Il·lustració de Rosa de los Santos

Daniel Rangil

Daniel Rangil Brunet (1956) va néixer i créixer a Calella, visqué 22 anys a Hortsavinyà i del 2007 ençà resideix a Cardedeu. De les obres que ha publicat, destaca la trilogia del *Recull de cultura oral del Montnegre* (2008-2011) i *Mitologia dels Països Catalans* (2022), així com dos llibres centrats en Calella: *Joan Barangó i els màrtirs de la llibertat* i *Calella desapareguda*.

Sempre vinculat a la vida associativa, és un estudiós de la vida tradicional i de les antigues creences dels catalans.

https://sites.google.com/site/danirangil

Rosa de los Santos

Rosa de los Santos, nascuda a Calella. Llicenciada en filosofia i estudis clàssics. Membre de l'Associació Amics per l'Art del Maresme des del 2019. Autodidacta, dibuixa i escriu des de ben jove. I, de sempre, s'estima el bosc.

Rosa de los Santos descriu així la seva il·lustració:
Moment de la decisió de la gossa-llopa davant la proposta de la lloba d'afegir-se al seu clan i tornar al bosc.
La lloba té reflexos dels colors de la nit i del bosc: blau, verd fosc i gris. La gossa-llopa, més marronosos, tot i que amb tocs d'aquella, per bé que, de lloba, també n'és en part.
Les línies verdes són la proposta de la primera. Una d'elles l'abraça com per endur-se-la. Les de color acarbassat senyalen la casa que guarda i el ferm desig de quedar-s'hi.

https://www.instagram.com/mrosadelos

Els últims i els primers

I

–Minyons, au amunt!

En Vermell, en Poca-Llàstima, en Gruanya i n'Espardenya feren el darrer glop a la Gorga de l'Aigua i enfilaren el corriol del Sot de l'Aram vers la Cova del Llop, als peus de la Roca Andera. El fullam lluent dels alts verns començava a verdejar amb la matinada, tot just pressentida pel lleu blau dels claps de cel escolats entre la brancada. En poca estona, la glaçada tornà blanca l'herba dels vorals del camí; quan el dia neix, el fred creix.

–Pare, el dia es lleva clar. A mig matí, pels esqueis de les solelles de Montcalb s'hi estarà la mar de bé, prenent el sol, i ens refaríem d'aquestes fredorades.

–I ca, Poca-Llàstima! No em surtis amb idees de capsigrany. De dies, de seguida ens veurien, que allà hi ha gent per tot arreu i tenen males puces.

–En Serra, bé que ens veu, pel sot de l'Aram, i no passa res.

–En Serra té prou feina vetllant les carboneres, i aquest no ens delatarà, tenim bons tractes.

–I que no és cap ruc —afegí sorneguer en Vermell—. Si no fa bondat, del mal viure que li daríem, se li ha acabat fer carbó per aquestes contrades.

Deixaren el corriol a l'esquerra per pujar la costera tan dreta que els menava a jóc. El cant aflautat de la merla deia el bon dia a tota la feram, contrastant amb el crit estrident del gaig, que els alertava de la presència humana.

Al contrafort de migdia de Niu de Corbs, Roca Andera s'alçava imponent, clivellada de forats que antany, en temps remots, allotjaven ofrenes i llànties d'oli en agraïment a la Senyora per un bon part, o per pregar-li que llevés la tristor a la menuda que d'ençà del naixement del germanet estava enaiguada, o perquè el marit se n'havia sortit prou bé de la trencadissa de costelles provocada per l'envestida d'un senglar

ferit, o pels ufanosos esplets de la darrera sega que havien omplert la sitja fins a dalt de bon gra…

Quan en Pere aclucava els ulls, estès damunt del jaç de brucs i pells de xai, envoltat dels seus fidels quatre llops, la Senyora tornava del pou profund de l'antigor per vetllar-li el son. Resplendent, barrava totes les escletxes al pas de la tenebrosa Pesanta, que si volia fer la guitza a algun mortal, li tocava el rebre al pobre Serra si s'havia oblidat de recitar el conjur protector abans d'adormir-se a la barraca del sot.

Abans que llobater, en Pere havia estat pastor als cims del Canigó, menyspreat i mal pagat per l'amo fins que una nit de Sant Joan deixà la roba a la riba de l'estany Negre, el travessà nedant, i a l'altra banda s'ajuntà amb una colla de llops que l'esperaven. Talment com un llop més, passà set anys xop de rosada, compartint la carn esqueixada de les caceres o queixalant arrels i fulles. Va aprendre llur llenguatge, es va encomanar de llur malfiança dels humans i en acabar el temps iniciàtic, retornà a l'estany Negre per fer el camí invers. Aquell pastor d'ovelles de set anys enrere s'havia convertit en un pastor de llops i, d'ençà d'aquells dies, sentia que la Senyora era com un àngel que el protegia i que li havia guiat els passos fins la Roca Andera, la Roca de la Senyora on l'havien acollit aquella família de llops que el tenien com el seu pare, el Pare Llop.

A l'hivern, els dies són curts. Poc abans de fer-se fosc, n'Espardenya feu un breu udol, sentia el trepig de dos peus acostant-se i, abans de veure qui era, flairà una ferum de fum enganxada a la roba que identificava inequívocament l'arribada d'en Serra. No calia inquietar-se, doncs.

–Pere! —cridà el carboner d'un tros enllà.

Encara que sabia que els llops el coneixien, se li feia el cul estret quan s'hi atansava, fins que no compareixia el llobater.

–Serra! Què hi ha de bo? Què hi portes al farcell? —i el visitant somrigué, més tranquil.

–Pa d'avui! Som anat al mercat de Calella a comprar un xic de fato i som pensat: porta-n'hi un, que per tall no ha pas de patir, amb els caçadors que té.

–Mercès, xicot. El primer conill que cacin els meus minyons aquesta nit serà per a tu, que si jo vaig escàs de pa, tu vas escàs de vianda.

–No us diré pas que no, que demà és diumenge. Me'l faré a la brasa, ben regat de vi, i amb la panxa contenta, cap a l'Hostal a ballar.

–Amb aquesta pudor de fum que cardes, poc ballaràs amb cap xicota.

–Les mosses d'Hortsavinyà ja s'hi crien amb el fum, no tenen pas manies.

–Ja m'ho sabràs dir, que tu fas tota la campanya amb la mateixa roba i fot una catipén que tomba.

–D'això… una altra cosa us volia dir. Pujant de Calella m'he trobat en Quico Coll, el pagès que mena un tros a la Coma, tot esverat que acabava de veure un llop.

–Un llop? On l'ha vist?

–A la riera, poc més avall del mas Salvador. Diu que ha passat rabent com un llamp per darrere d'uns alocs. L'home duia un ensurt, que fimbrava com una fulla de trèmol… Tindreu maldecaps, si els vostres llops es deixen veure.

–I ca! No podia pas ser meu, tenen la lliçó ben apresa. En Poca-Llàstima és una mica tarambana, però en tot el dia no s'ha mogut del meu costat.

–Doncs no sé què ha vist en Quico. D'ençà que el mosso de can Ginestar de Montnegre en va matar un, no se n'ha vist mai més cap, per aquestes serres… Tret dels vostres, és clar, però això la gent no ho sap.

–Aquella que van matar era una lloba, Serra, i va morir per salvar la fillada. Havia nevat molt i les petjades a la neu són fàcils de seguir. Ella prou que ho sabia, però amb vuit llobets afamats a la llodriguera, no va tenir més remei que arriscar-se i no li va sortir bé. Quan jo vaig arribar aquí, quatre ja eren morts, però els altres quatre els vaig poder salvar i aquí els tens. Ja comencen a ser vells, perquè d'això ja fa ben bé deu anys.

Vet aquí d'on havien sortit els quatre llops d'en Pere, un misteri que en Serra no havia gosat mai preguntar-li.

–Doncs si no era cap dels vostres, i tan a prop del poble… Em sembla que en Quico, avui, ha aixecat el porró massa estona.

Tots dos hi van fer broma, davallant cap al sot amb l'estol de llops. Al carboner ja li tocava bitllar les piles, i en Pere aprofità l'estona per avivar el foc de la barraca, col·locar-hi el trespeus i, al damunt, l'olla de mongetes amb cansalada i un bocí de sagí. Mentrestant, els llops s'emboscaren seguint rastres de preses. El primer conill de la nit no trigà a raure entre els seus ullals i el deixaren a la porta de la barraca.

Dins, llobater i carboner sopaven plegats gaudint de l'escalfor del foc i fumats com una cansalada. Quan en Pere s'acomiadà, a fora tan sols se sentia l'esgarip del gamarús de tant en tant i lluïa al cel una estelada brillant com només brillen en nits de gener. Tornaria a glaçar, i fort.

II

Passà la setmana dels Barbuts amb el fred que tocava, s'acabà el gener i la Candelera dugué pluges i la fi de l'hivernàs. L'Aram baixava alegre, el Salt estava esplèndid, les basses dels molins vessaven i la font de Sant Quirze, al veïnat de Capaspre, treia un doll tan gruixut que per la riera hi corria l'aigua, sense fondre's, fins el mar.

El temps s'endolcí, les glaçades s'aturaren i els migdies venia de gust prendre el sol. En Serra havia acabat la cuita i les piles feia dies que no fumaven. Com cada dissabte, baixà al mercat amb el farcell per carregar fato per a una setmana que seria de mudança; el carbó de l'Aram ja estava recollit, venut i cobrat, i ara tocava fer cap a la Roca d'en Cona les darreres piles d'aquella campanya. Abans de pujar, va anar a fer el got a la taverna.

En Quico Coll estava en boca de tots, deia que havia tornat a veure llops, i no un, sinó dos. Aquesta vegada, la gent no s'ho prenia a broma, tants segles bregant per exterminar-los i ara que feia anys que no se'n veia cap, ja hi tornaven a ser? No, de cap manera, ningú no estava disposat a tornar a patir pels ramats o

a no deixar sortir sols la canalla de les masies. Calia armar un sometent abans la parella no criessin.

En Serra portà les noves al llobater, que no acabava de lligar caps.

–Dius que són dos llops i que ronden de dia a tocar del poble? Tanta temeritat no em sembla cosa de llops.

–Els han vist voltar per l'escorxador, s'atipen de les deixalles de les matances.

–Per molt golafres que siguin, ho podrien fer igualment de nit; emparats per la fosca no els veuria ningú. Jo no ho acabo d'entendre.

Calia treure'n l'entrellat i en Pere confià la missió al seu llop de més confiança, n'Espardenya, la més assenyada i la més llesta, acompanyada d'en Gruanya per si sorgia algun problema. Al cor de la nit, quan tota la gent dorm, faria un tomb per l'escorxador per ensumar els rastres dels seus congèneres. Hi havia lluna nova, ningú no la podria veure amb la llum tan lleu de la celístia.

Arribat el moment, amb mitja hora es van plantar a l'escorxador. Ensumaren rastres, tots de gossos, tret de dos que no tenien clar si eren de gos o de llop. Els seguiren, havien tirat cap a ponent. Travessaren la riera de Capaspre, el torrent de les Basses, el de la Cabra i, en arribar al del Morer, les passes que seguien conduïen a la masia d'aquell sot.

Els lladrucs dels dos gossos de la casa van durar poc, veieren de seguida que els visitants volien conversa i no pas brega. S'ensumaren els culs i, un cop saludats, n'Espardenya enraonà:

–Quina mena de llops sou, vosaltres? No feu la mateixa ferum que nosaltres, i bordeu com els gossos.

–A mi em diuen Lea. Som com un empelt, venim de pare llop i mare gossa. Ens van fer per protegir els ramats dels vostres atacs. Ara no ens farem mal, tu i jo, perquè en aquesta casa no hi ha ramat i podem ser amics, però si un dia n'hi hagués, no us rebrem movent la cua sinó ensenyant-vos els ullals, i no ens ho pensarem dues vegades si us els hem de clavar al coll i barallar-nos a mort.

–Ja veig que us han ben capgirat el magí; per fora encara sembleu llops, però per dins tan sols sou gossos que trairíeu la raça dels vostres avantpassats amb tal de tenir plat a taula. Els humans tracten llurs gossos a cops de coça i bastonades, fan llàstima quan els veus amb les costelles marcades a la pell per la fam que els fan passar i, tot i així, els són fidels fins la mort. En quina mena d'éssers mesells us converteixen?

–També n'hi ha que ens tracten bé, nosaltres no en tenim cap queixa, de la mestressa, ens agombola a cos de rei. Tenim futur, no trigarem gaire a parir una bona cadellada i d'aquí pocs anys la nostra descendència serà nombrosa. No hem de patir per la teca i els humans ens tenen per amics. Vosaltres, en canvi, esteu acabats; no fa pas tant, no hi havia bosc sense llops, n'éreu els amos, la gent tancava les portes el capvespre i les feia ben gruixudes perquè amb les urpes no les poguéssiu foradar; els estraperlistes, els traginers, els músics, la gent que havia de trescar de nits per camins de muntanya, cagats de por per si us trobaven; els pastors, sempre a l'aguait, no sabien què era dormir tranquils.

–A tots fèiem por —digué triomfal n'Espardenya—, als de muntanya i als de mar. En temps dels nostres avis, estols de llops baixaven pel Corredor de les Guilles fins la platja i els pescadors havien de fer fogueres en nits d'hivern per protegir de les nostres dents famolenques els parats amarats de sèu que rosegàvem amb delit.

–Però tot això ja és passat, el vostre temps de glòria s'ha acabat, els homes us han guanyat la partida i sou al caire de l'extinció.

–Cert, prou que el sabem el nostre destí, som els darrers del Montnegre i hem sobreviscut gràcies al Pare Llop, que ens ha ensenyat a no ser vistos mai pels humans. Si coneguessin la nostra existència, fa anys que criaríem malves.

–Qui és el Pare Llop?

–Qui ens va salvar de la mort quan teníem pocs dies de vida, l'home que ha renegat dels homes per convertir-se en llop. Vosaltres sou gossos amb cos de llop, ell és un llop amb cos

d'home. Parla el nostre llenguatge, dorm en coves, menja arrels, fruites del bosc i caceres. Ens governa, sí, però sempre vetllant pel nostre bé. Sense ell ja no hi seríem.

–Un home llop no us podrà salvar per sempre de l'odi que us tenen els humans. Algun dia hi haurà qui us veurà i faran batudes fins matar-vos. Amb aquesta gent t'hi has de fer amic, si vols sobreviure. Els gossos tenim futur, ens deixen jeure a la vora del foc i mira què et dic: jo potser ja no ho veuré, però arribarà un dia que ens deixaran dormir als seus jaços, quan faci fred ens cobriran el llom amb abrics, quan estiguem malalts ens duran al metge i ens deixaran fer coses que ni entre ells es permeten fer.

–Au va, Lea, que se te'n va l'olla, els gossos sempre sereu esclaus dels homes.

Aquí la conversa va agafar un caire distès i còmic.

–Que no? Ja et dic que no serà d'avui per demà, que ni tu ni jo ho veurem, però arribarà un dia…

–Què, què? –digué n'Espardenya, impacient i riallera, esperant l'acudit de la Lea.

–Que la gent no tindrà fills sinó gossos, i que traurem a passejar els amos pels pobles, ens cagarem pels carrers allà on ens vingui de gust, i ells ens recolliran les merdes amb les seves mans.

Si no fos que gossos i llops riuen d'una manera imperceptible als humans, llurs riallades haurien despertat tot Calella i Sant Pol i, encara que insonor, el tip de riure va ser llarg, intens, explosiu, històric… i quan el retorn de la calma va permetre recuperar la conversa, n'Espardenya reblà:

–Ja veig que els gossos us heu tornat tan somiatruites com els vostres amos.

En territori humà, la nit avança en silenci, trencat, molt de tant en tant, per corredisses de rates, baralles de gats o bordades d'algun ca espantat. Res a veure amb la nit a bosc, amb el vol silent del gamarús i l'òliba, senglars fotjant la terra per endrapar cucs, guilles i genetes assaltant galliners, toixons devorant blat de moro, i llops empaitant conills, llebres, ovelles o raions.

–Lea, nosaltres hem d'anar tirant, que l'albada no ens pot enganxar tan avall, però t'he de dir una cosa que no t'agradarà sentir-la. Hi ha gent de Calella que us ha vist, us han pres per llops i us volen matar. Aneu amb compte, entre els humans teniu els dies comptats.

–No, això que dius no pot ser, els humans i els gossos som del mateix bàndol, i ells saben distingir els amics dels enemics.

–No, Lea, no pas amb vosaltres, us assembleu massa a nosaltres. Fes-me cas, passeu-vos al nostre bàndol, veniu a les muntanyes i us acollirem com si fóssiu de la nostra família.

–No ho puc fer, els gossos som fidels a l'amo, ho portem a la sang. Llops i homes sempre us heu odiat, no us podeu veure, però ni ells són tan dolents com us penseu ni vosaltres sou tan sanguinaris com es pensen ells. El futur no serà dels llops, serà humà, i els gossos dormirem calents i tips al seu costat mentre de vosaltres se n'haurà perdut la mena i romandreu només com a record nostàlgic de les vellúries.

Res no podia fer canviar de parer la Lea. Pel sot de Gulinons, n'Espardenya i en Gruanya s'endinsaren muntanyes amunt cap a l'Aram, amb la recança de deixar uns cosins germans a mercè de la ignorància i la por dels homes, i amb el pes de saber-se els darrers llops del Montnegre.

III

–Una terça de cansalada i tres unces de sagí.

La carnissera del mercat era destre amb tallants i ganivets, tan esmolats com la seva llengua.

–Serra, ja cal que vigilis per aquells sots de Déu on carboneges.

–Perquè? Que hi tornen a haver bandolers o carlins?

–I ca! D'aquests no, però de llops, no hi posaria la mà al foc.

En Serra tingué un ai al cor, haurien descobert el seu secret tan ben guardat? I s'apressà a dir-li, fent-se el graciós:

–Poc en som vist cap, de llop. Si de cas, alguna guilla, i gràcies.

–No te'n fotis, que no són romanços. Aquest dematí han mort un llop més amunt de l'escorxador. Dos n'hi havia, i desvergonyits, que jeien al sol amb tota la catxassa. Sinó que un s'ha esmunyit, però l'altre, a hores d'ara, ja deu ser penjat a l'horta de l'alcalde, d'en Fonoi. Que no ho veus quin mercat més pobre que hi ha avui? Tothom és allà.

–Ah, cony! De debò? Doncs me n'hi vaig.

Amb el neguit de si el mort seria un llop d'en Pere, en Serra s'obrí pas entre la gernació fins a tocar de la bèstia penjada. Com tots els qui l'envoltaven, se la mirava i remirava, però a diferència dels altres, tenia ben present l'aspecte dels llops, i aquell no era pas de la mena dels d'en Pere.

–N'esteu segurs, que és un llop?

Feia estona que un parell de porrons anaven de mà en mà per celebrar la gesta i aquells homenots en duien més al cap que als peus.

–Què vols que sigui, sinó? Un gos? —i tothom li va riure l'ocurrència.

–Els llops tenen la cua més llarga —insistí en Serra, i un d'aquells estirà la cua de l'animal, mentre li responia, fotetes:

–Sí que la té curta, ara que ho dius… però no tant com la teva!

Tot eren riallades al seu voltant, fins que se li encarà, sorrut, el més vell de tots, amb esguard inquisitiu:

–Marrec, tu que ets tan setciències, que n'has vist gaires, de llops?

En Serra es quedà blanc:

–Nooo, Mare de Déu, no… alguna guilla, i gràcies —s'havia ficat en un embolic i havia de procurar fer-se el simpàtic.

–Doncs no ens vinguis amb lliçons, que quan tu encara t'aferraves a les mamelles de ta mare, jo estava fart d'abatre'n amb l'escopeta. I saps com en vam fer perdre la mena? Ho saps?

–Emmetzinant-los amb estricnina, he sentit dir.

–Què collons, estricnina! Escolta'm bé i aprèn-ne!

El vell exhibí uns udols tan potents i llastimosos, que semblaven ben bé els dels llops en nits de lluna vella, i a l'horta d'en Fonoi tothom callà de cop, ressonant per tot el veïnat.

–Ho has sentit bé? Això m'ho va ensenyar mon pare fa seixanta anys, quinze en tenia jo i ja em duia a matar llops a Castellar d'Índies. Allà hi ha una roca alta, i plana de dalt, un carall ben parit, feina teníem a enfilar-nos-hi. Llavors cridàvem els llops, en venia un, en venien dos. Nosaltres, anar udolant i ells també s'hi afegien i en venien més i més, delerosos per clavar-nos les dents, saltant sota nostre, cridant de ràbia perquè no ens podien empaitar, i quan els teníem ben emprenyats agafàvem l'escopeta i patim patam, quedava una estesa de llops morts que feia feredat. Així els vam exterminar!

Cridava i li brillaven els ulls de l'excitació, tanta vehemència hi posava que la gent se'n guardà prou de retreure-li que potser el vi li feia exagerar les suposades gestes d'antany, però amb aquestes arribà l'alcalde amb el manescal, que per ser home d'estudis tenia un rang superior en la jerarquia popular. Els homenots s'obriren per fer-li lloc, atents al seu veredicte.

–Mireu, Fonoi, sí que sembla un llop, però m'estranya que estigués tan refiat que l'hagueu tingut a tret. Els llops són molt desconfiats i sempre ens veuen o ensumen abans que els veiem nosaltres. Ves que no sigui una barreja, he llegit en alguna revista dels veterinaris que els alemanys han creuat llops amb gossos i han tret una nova raça que els criadors venen per molts quartos, cada cadell val una fortuna.

–I ca, manescal! —respongué l'alcalde—. Qui pagaria diners per un gos? Ni fortunes ni xavalla.

–Mare de Déu, Mare de Déu! Verge Santíssima dels Set Dolors! —una dona s'atreví a irrompre de sobte i sense miraments en la conversa d'aitals personatges— M'heu mort la Lea, m'heu mort la Lea, colla de desgraciats!

–Senyora —la tallà l'alcalde, mirant d'exercir l'autoritat que se li suposava, però tractant-la amb miraments perquè semblava de casa bona—, una mica de respecte!

Però ella no estava per punyetes i amb la mirada clavada en aquells homenots, no s'arronsà gota i els inquirí:

–Qui l'ha mort, qui ha sigut el mal covat que m'ha mort la Lea?

Ningú no badava boca i aquella colla de milhomes, capcots de cop i volta, es miraven de reüll els uns als altres com traient-se les culpes de sobre i com dient: jo no he sigut, però aquest del meu costat, qui sap. I a fe de Déu que tot aquell guirigall de porrons i rialles de feia un moment quedà tallat en sec i, qui més qui menys, cadascú desfilà cap a ca seu amb la cua entre cames, deixant que alcalde i manescal —que per alguna cosa eren autoritats— se'n fessin càrrec d'aquella dona feta una fúria i una mar de llàgrimes.

IV

Amb el farcell del fato, en Serra feu camí cap a la barraca de la Roca d'en Cona. Un doll com el braç brollava de la font de Sant Jaume, a la cort de can Cànoves el ramat frisava per sortir, la mossa de ca l'Oliver de Sitjar el saludà de la finestra estant quan ell passava sota el porxo de la casa, davall del Pont del Diable dues dones feien bugada i ell seguí riera amunt, deixà enrere les masies de Sant Pere de Riu i a la Gorga de l'Aigua trencà cap al sot de l'Aram. D'ençà que s'havia mudat a la Roca d'en Cona no havia vist més el llobater i volia posar-lo al dia d'allò que acabava de passar a Calella.

Els llops, sempre a l'aguait, el van sentir d'un tros lluny i alertaren el Pare.

–Serra, content de veure't! Com van les carboneres?

–A punt d'encendre. Demà no, que vull anar al ball sense fer tuf de fum, però dilluns a trenc d'alba les engego.

–Però no has pas fet marrada per dir-me això, oi?

–No. Vinc de mercat, a Calella han mort el llop, que no era llop ni llopa, que era una gossa. I de poc que també maten la seva mestressa del disgust.

–Vaja, al final l'han enxampada. N'estava al corrent, que no era un llop, n'Espardenya hi va enraonar i ja es veia venir que això acabaria malament. La va prevenir, li va oferir d'ajuntar-se amb nosaltres, però els gossos són fidels a llurs amos, i els homes no volen cap animal que no en puguin treure profit.

Els llops són bèsties nobles, tant o més que els gossos, però no servils. S'estimen més terra lliure que no pas calls, boscúries espesses que no pas pastures, sots feréstecs que no pas camps llaurats. Podia haver triat ser lliure i tornar a les seves arrels, però va preferir el jaç sota cobert, el plat a taula i les manyagueries de l'amo. Va refusar tornar als orígens, però els orígens no s'esborren d'un dia per altre ni tampoc l'odi atàvic de la gent cap aquells que no se sotmeten a llurs designis. Què hi farem, Serra?

–Poc hi podem fer, nosaltres.

–No, res, que la terra l'aculli i que la Senyora, l'Andera, ens lliuri a nosaltres de la fúria dels homes com ho ha fet fins ara.

–Cuida't, Pere, me'n vaig abans no se'm faci de nit.

I el vailet, Aram avall, pensava en el ball de l'endemà, que hi seria d'hora perquè el barber li deixés el clatell net i la barba afaitada, que quan acabés la campanya aniria a cal sastre que li fes roba nova i, sobretot, en si la mossa de ca l'Oliver hi seria, a l'Hostal Vell.

I tampoc es treia del cap el llobater, tan estrany, tan esquerp, i tan afable amb ell, i es preguntava si arribaria un dia que les bèsties salvatges i els homes conviurien en pau i harmonia, però de seguida se'n va adonar que no, que si els homes guerregen i es maten entre ells cada dos per tres, l'harmonia universal era una utopia. I que, quan tornés l'any següent a fer una altra campanya, qui sap si algú hauria vist els llops de Roca Andera i haurien fet la mateixa fi que la llopa de Calella.

La lloba dona

(amb el permís de Boris Vian)

Roser Soms

Il·lustració de Montse Brugué

Roser Soms

Roser Soms (Calella 1963), llicenciada en filologia catalana, traductora, artista i escriptora. Entestada a esbrinar què hi ha darrere la realitat que percebem, des del 2016 escriu reflexions diàries que ens conviden a fer les paus amb nosaltres mateixos. L'interessen diversos camps del coneixement, com les filosofies orientals, el misticisme, l'art, la natura, la cuina o les plantes silvestres comestibles del nostre entorn. L'any 2020 va publicar el llibre de reflexions *Reflexos de la lluna a l'aigua* i ja n'està preparant un altre.

https://www.facebook.com/reflexosllunaaigua

Montse Brugué

Estudis a l'Institut d'Arts Decoratives de Barcelona. Curs d'Arts Gràfiques a l'Escola Massana. Cursos a l'Escola Internacional de Gravat de Calella. Taller de gravat municipal de Mataró a càrrec de Jordi Rosés i Clàudia Lloret. Membre del Cercle Artístic de St. Lluc des de 1980. Formació de dibuix per Jordi Alcaraz. Treballs com a dibuixant per a empreses de decoració. Confecció d'originals per a impremta. Exposicions a Calella, Mataró, Arenys de Munt i Canet.

Taller de gravat propi on eventualment imparteix cursos.

https://www.instagram.com/brugue.montse

M-BRUGUÉ-25

La lloba dona

Als afores del bonic nucli de Sant Pol, en una masia al peu de la costa del Maresme, hi vivia cap al 1920 una gossa lloba molt xamosa, de pelatge bru i ulls negres i penetrants. Es deia Lea i li agradava anar a fer el tafaner al poble veí de Calella, on grimpava al turó de les Torretes per contemplar els cotxes de línia que, molt de tant en tant, enfilaven esbufegant la pujada de la Cabra abans de fer els últims metres de baixada i entrar al poble vorejant la platja de Garbí.

Però allò que més apassionava aquesta gossa tan amant de la tecnologia era veure venir la locomotora de vapor pels túnels ferroviaris que unien ambdues poblacions. Aleshores esperava que el monstre de ferro desaparegués per la Vinyeta amb el seu xiulet eixordador i es llançava esperitada pendent avall per veure'l sortir victoriós pel túnel del far entre un núvol de fum blanc.

La Lea tenia, prou lluny i amagada perquè els gossos de les altres masies no l'hi trobessin, una cova a certa distància del far, on enterrava discretament els millors ossos i algunes llaminadures per assaborir-les amb tranquil·litat quan li vingués de gust. Eren el seu tresor més preat i de vegades s'hi entretenia tanta estona que se li feia fosc.

Aquella nit, la lluna plena de desembre va sorprendre la Lea dins la cova rosegant un tros de jarret de vedella que els amos havien llençat de l'escudella de Nadal. Quan la Lea va treure el cap a fora li va semblar de dia, de tanta llum com desprenia l'astre blanc. Va mirar un moment amb recança la superfície argentada del mar i es disposà a enfilar el camí de tornada a casa.

No havia fet ni quatre passes que sentí el clapit d'uns gossos que s'acostaven. Devia ser la canilla dels caçadors que sortien al vespre a abatre algun senglar, va pensar. Però no va tenir temps de més cavil·lacions, perquè el primer tret que va sentir va ser l'últim per a ella, i el seu cos bru va quedar estès a terra, immòbil. L'home que se li acostà amb l'escopeta fumejant exclamà: "He mort el llop!". Al seu voltant s'aplegaren eufòrics

la resta de caçadors, que aquella nit no havien sortit a encalçar senglars, sinó un suposat llop que feia mesos que se'ls cruspia el bestiar menut. Carregaren el cos de la Lea amb uns semalers i se'n tornaren cofois a pas lleuger cap a Calella per mostrar a tot el poble el seu trofeu.

Però l'ànima de la pobra gossa no seguí la comitiva. Es quedà allà al davant de la cova sense entendre res del que passava. La lluna refulgent, que des del cel havia contemplat aquella escena tan trista, es compadí de la Lea i li llançà un raig vivificador que la tornà a la vida corpòria. Però no com a gossa, sinó com a dona, una dona jove i molt formosa. I aquella dona lloba s'aixecà, sorpresa de tenir només dues potes, i se les mirà, i estengué els braços al cel, i es meravellà també, i s'admirà d'anar ben vestida i tot. I de sobte se sentí plena de vida i d'amor i es llançà vers la població veïna, on trobà els caçadors emborratxant-se de victòria a la taverna. Havien penjat d'un pal les despulles de la gossa perquè tothom s'encomanés de la tranquil·litat de veure finalment l'enemic vençut i mort.

La Lea sentí un calfred a l'espinada, però no es deixà intimidar i entrà en aquell tuguri decidida a complir el seu designi. A dins, tot eren cants i visques, i els que envoltaven l'heroi caçador l'afalagaven amb cops a l'esquena i abraçades virils d'agraïment per la gesta. La noia es quedà dreta a la porta. Malgrat l'enrenou, el caçador es fixà immediatament en aquella dona jove i atractiva de mirada penetrant que acabava d'entrar i s'hi dirigí atret per una força irresistible, com un autòmat. La Lea no dubtà a agafar-lo de la mà i endur-se'l a fora. Els companys de xerinola se'l miraven perplexos mentre l'home sortia tentinejant de la taverna amb la mirada perduda i el braç incomprensiblement estès enlaire. No veieren res més i seguiren bevent, que els glops eren de franc.

Aquella ànima de lloba convertida en dona conduí l'home fins al pal on penjava el seu cos inert, i allà, enmig d'un raig de llum de lluna blanca, desaparegué deixant-li al fons del cor una profunda tristesa. L'endemà, dormida la borratxera, el caçador es despertà amb el cos ple de pèl, un pèl dens i bru com el de la gossa Lea.

La llopa i el mar

Gustavo Martínez Fernández

Il·lustració de Roser Soms

Gustavo Martínez Fernández

Gustavo Martínez Fernández va néixer a Valdeviejas, Lleó, a la comarca natural de la Maragatería, l'any 1966.

L'autor ha dedicat part del seu temps a viatjar, una experiència que exerceix una influència enorme sobre la seva producció literària.

Ho va fer sol per primera vegada a l'edat de quatre anys; va ser el 1970, en un autobús que connectava Düsseldorf amb Madrid. Aquesta història, que serà narrada properament, explica en gran part per què viatjar ha esdevingut la passió principal de l'escriptor, compartida amb la fotografia i la literatura.

https://www.amazon.com/author/gustavomartinezfernandez

Roser Soms

De sempre l'ha atret dibuixar, pintar, modelar... Ha tingut algunes peces seleccionades en concursos i participat en certàmens d'art natura. També es dedica a promoure iniciatives artístiques. L'any 2021 va comissariar, juntament amb la Cristina Viñas, l'exposició "L'art és vida" al Museu de Calella, la primera després de la pandèmia. Li agrada jugar amb els símbols i les seves connotacions.

https://www.instagram.com/rosertresor

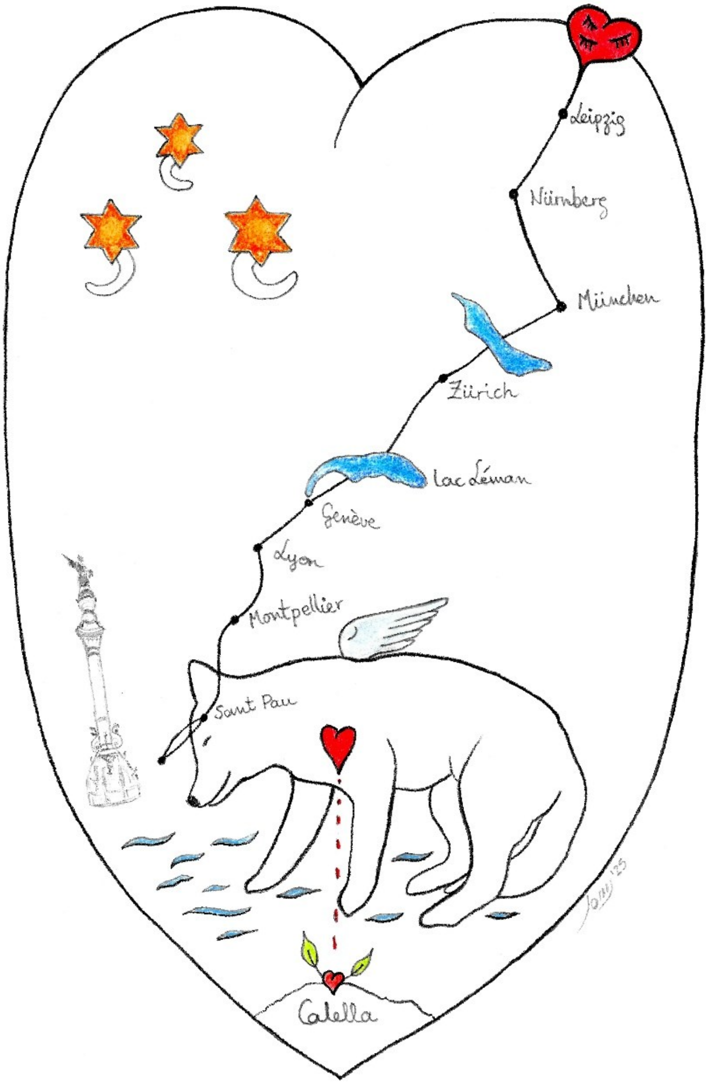
Leipzig
Nürnberg
München
Zürich
Lac Léman
Genève
Lyon
Montpellier
Sant Pau
Calella

La llopa i el mar

El meu primer record és un viatge alhora dilatat i intens, ple d'emocions viscudes en companyia dels meus germans cadells, que va començar quan la nostra ama ens va dipositar a l'interior d'aquell cistell encoixinat i vàrem abandonar la mansió de la xemeneia on cremaven, indolent i incansablement, els troncs llençats al seu interior pels criats de la família.

Des del seu racó proper al foc, la mare es va queixar, emetent gemecs d'angoixa, d'aquell inesperat segon despreniment de la seva progènie. Però no va oposar resistència, temorosa, potser, d'un gir radical de les seves pròpies circumstàncies que, en un breu lapse, va intuir com a probable.

—La gossa es queda aquí —va enunciar, finalment, l'ama—. El part l'ha deixat massa feble per a un trajecte de gairebé set dies. Tingueu cura d'ella.

La porta es va tancar darrere nostre i els estímuls procedents de l'exterior van colpejar els nostres sentits: "*O Tannenbaum, o Tannenbaum, Wie grün sind deine Blätter*", cantava un grup de nois; les ràfegues de vent traspassaven els vímets del nostre niu i ens feien tremolar. Les mirades de tots tres, però, romanien fixades en el mantell blanc que ho cobria tot —des de les voreres dels carrers fins a les teulades dels edificis— provocant la resplendor d'un paisatge urbà amb figures anheloses d'un sol amagat damunt dels núvols.

L'ama caminava aturant la seva mirada a cada lloc, com si volgués congelar a la seva memòria la imatge d'aquells carrers i indrets que n'eren propis. Havia desestimat pujar al cotxe que, amb l'equipatge i alguns dels components del seu servei, s'adreçaven, com ella mateixa, a l'estació del ferrocarril —ara, sé que es diu així aquesta màquina infernal que em va espantar amb el seu xiulet i el seu fum—. I la raó no era sinó acomiadar-se d'una ciutat que abandonava per primera vegada a la seva vida.

Els criats ens van ajudar a instal·lar-nos a l'interior del nostre cotxe tot just abans que el tren partís rumb a Leipzig, la primera

d'una llarga sèrie de parades que l'ama aniria anunciant responent a la curiositat de la seva filla i a la seva impaciència per arribar al nostre destí final. Recordo la mirada trista de la dona contemplant els múltiples edificis enderrocats i els afanyosos habitants enfeinats a la seva reconstrucció. La nena li va preguntar què havia passat, i ella va respondre que havia estat la guerra. Ho va fer amb la veu presa per un sentiment d'aflicció que em va portar a la memòria els gemecs de la meva pròpia mare quan, dins del cistell, vàrem abandonar la cambra de la xemeneia.

Va ser després de Nuremberg i de dormir a un hotel de Múnic quan l'ama va tenir un fort ensurt tractant de trobar els passaports per travessar la frontera i pujar a un altre tren per a continuar fins a Zúric i Ginebra. Finalment, els va lliurar a un home uniformat que els va inspeccionar minuciosament mentre li preguntava on era el seu marit. Ella va respondre, amb molta paciència, que era funcionari de l'Estat alemany i que l'esperava a Barcelona, on representava al seu país com a màxim responsable del consolat. Aquestes paraules van tenir un efecte gairebé immediat, i el personal subaltern de l'inspector va tancar l'equipatge que estava escorcollant i la van acompanyar fins al cotxe del tren suís.

Aquest va arrencar i el paisatge blanc va aparèixer de nou un cop deixada enrere l'estació. El temps semblava passar molt a poc a poc, i el vaivé del vagó ens mantenia mig adormits a tots quatre: a nosaltres i a la nena. Després d'algunes hores, la mare va cridar la seva atenció; el paisatge blanc es complementava, ara, amb una immensa massa d'aigua que va identificar amb el llac Constança, i li va detallar que era un dels llacs més grans d'Europa i un dels més profunds. Amb els ulls oberts com a plats, la filla li va preguntar com era de profund, i la mare li va explicar que, si baixés al soterrani de casa seva i, des del soterrani, baixés a un altre soterrani i, així, un rere l'altre, hauria de descendir més de vuitanta soterranis per arribar al fons del llac.

La panoràmica sobre el llac romandrà a la nostra dreta durant moltes hores fins que, ja acostant-se la nit, el tren es va a allunyar

de l'aigua i va enfilar-se entre muntanyes que resplendien amb el seu mantell blanc i el sol reflectint-se als seus pics.

No va ser fins que el dia va tornar que vàrem arribar a Zúric. Allà, havíem d'esperar la sortida d'un altre ferrocarril, i l'ama va decidir que a la nena li convenia fer un passeig per la ciutat. Amb ella d'una mà i el cistell a l'altra, va caminar pels voltants de l'estació i més enllà, fins a arribar a un nou espai resplendent que, sempre responent a les preguntes curioses de la filla, la mare va identificar com el llac Zúric. Després, va dir —i semblava molt preocupada— que era molt perillós que alguns nens que vèiem davant nostre juguessin relliscant sobre aquella superfície glaçada.

Hores més tard, el tren va partir amb destí a Ginebra, un trajecte paral·lel a escarpades muntanyes i on, quan arribàvem, l'ama va cridar l'atenció de la nena perquè admirés la bellesa del llac Léman o llac de Ginebra —d'aquestes dues maneres ho va anomenar—, que s'estenia a la nostra esquerra.

El tren es va aturar a l'estació i l'ama va ordenar a alguns mossos d'equipatge que l'ajudessin a transportar-lo. Ho vaig endevinar pels seus gestos, perquè no entenia el que deia, i la nena tampoc. "És francès, filla. És la llengua que parlen a França, però també en aquesta part de Suïssa".

Vàrem passar la nit a un hotel de la ciutat i, l'endemà, vam pujar a un altre ferrocarril al qual, poc després, l'ama va haver de patir, novament, l'interrogatori d'un funcionari que li demanà els passaports mentre que li preguntava insistentment on era el seu marit.

Algunes hores més tard, arribàrem a Lyon i, mentre que esperàvem la sortida del següent tren, l'ama ens va portar al centre de la ciutat perquè volia "sopar a un *bouchon*". "Aquesta és la capital gastronòmica de França, filla", va exclamar. Després d'una intensa recerca, va trobar un petit restaurant familiar—això era un *bouchon*— els propietaris del qual van mirar cap a un altre lloc quan van veure el cistell amb mi i els meus germans.

Quan ja s'havia fet molt de nit, vàrem pujar al ferrocarril amb el qual ens vam despertar acostant-nos a la ciutat de Montpellier; així la va anomenar l'ama.

Un encisant resplendor que provenia de la finestra del vagó va captar tota la meva atenció fent-me saltar fins la tauleta davant d'aquesta, i a la qual es recolzava la nena. La mare li va aclarir que no es tractava d'un altre llac, sinó del mar Mediterrani i que, travessant-lo, podies arribar a molts altres països i ciutats. Jo escoltava detingudament la seva explicació mentre que, a la meva imaginació, una idea començava a modelar-se.

Els últims dos dies del viatge van suposar diversos transbords. Finalment, vam arribar a una estació a la qual, un cop els peus a terra, vàrem haver de recórrer caminant la distància que ens separava del nostre nou tren, no abans de mostrar novament els passaports. L'espai era ple de treballadors que transportaven amb les seves pròpies mans mercaderies variades ficades en caixes de fusta.

Un d'ells li va oferir a la nena una colorada peça rodona, com un petit cabdell de llana. "*Gggacias*", va pronunciar l'ama amb un somriure. Després, va agafar la peça, li va treure la pela i li va entregar novament a la seva filla mentre li deia: "Menja-te-la. És una taronja".

Des del nostre nou tren, contemplàvem el paisatge que, ara, ja no era blanc, sinó verd. Després d'algunes hores, el mar Mediterrani tornà a aparèixer a la nostra esquerra i va continuar present fins al nostre destí final: "Ja som a Barcelona", pronuncià l'ama.

El personal del consolat ens esperava a l'estació i, des d'aquesta, ens va transportar fins a la nostra nova residència a la ciutat on, a mesura que anaven passant els mesos, la meva grandària i la dels meus germans s'incrementava notablement.

El cònsol —el marit de l'ama—, rebia moltes visites de persones influents i totes mostraven la seva estranyesa quan ens inspeccionaven. "Quins gossos més singulars", deien. "És una raça gairebé nova: pastor alemany", responia l'ama orgullosament.

Però com, tot i que la casa era molt ampla, el cònsol es queixava de què no hi havia prou espai per a tants "residents", l'ama va claudicar i acceptar la separació dels cadells.

Un dia, la seva nova amiga de Sant Pol de Mar la va convèncer de què jo seria fins i tot més feliç si pogués moure'm en llibertat pels boscos de la seva masia, a la qual podria visitar-me sempre que li vingués de gust.

Poc temps més tard, vaig viure amb angoixa la nova separació familiar i el trajecte en cotxe fins a una població que la dona esmentava amb el nom de Sant Pol de Mar.

Un cop a la casa, van haver de passar uns pocs mesos fins que varen tenir la certesa de què ja m'hi havia acostumat al camp i que no fugiria. Així és com va començar una vida de plena llibertat, ja que les portes de la finca romanien obertes fins que el sol es ponia.

El primer dia que les vaig traspassar, de seguida vaig distingir aquella resplendor intensíssima que recordava de gairebé un any enrere. "És el mar Mediterrani", vaig pensar mentre mirava a l'horitzó. I la idea començà a modelar-se, un altre cop, a la meva ment: si, travessant-lo, s'arribava a molts països i ciutats, potser podria tornar amb la mare fent-lo. Només calia esperar que arribés el fred i relliscar sobre ell com aquells nens que ho feien al llac de Zúric.

Era, sense dubte, una empresa audaç; temerària, fins i tot. Però jo estava disposat a córrer els riscos que fossin necessaris per a dur-la a terme. Això sí, havia d'alimentar-me prou bé per assolir una excel·lent forma física i superar la fatiga d'aquella àrdua tasca.

Així és com vaig començar a explorar més enllà dels límits propers de la masia a la recerca d'altres aliments que els que em proporcionaven els masovers. Un dia, vaig trobar un lloc ple d'homes que esquarteraven animals —xais i vedelles— que després s'enduien per vendre'ls al mercat. Ells l'anomenaven l'escorxador de Calella i sempre deixaven pel seu voltant peces de la carn que ningú els hauria comprat; minúscules, però prou per a satisfer les meves necessitats addicionals.

Un matí, el cel clarejà fosc i l'aire estava més fred que de costum. De seguida, vaig notar com a gotetes d'aigua que em queien al llom. "Està nevant!", va cridar el masover, molt

estranyat de l'esdeveniment. Poc després, els camps i boscos van canviar el seus colors ocres i verds per un primíssim vel blanc. Vaig travessar les portes per mirar l'horitzó en direcció al mar. "Aquesta és la meva oportunitat. Aviat, el mar relliscarà", vaig pensar.

El camí cap al mar s'intuïa des de la masia; no em perdria. Abans, però, havia d'agafar forces; calia una darrera incursió a l'escorxador. Vaig iniciar una excitada cursa muntanya avall mentre recordava els gemecs angoixants de la meva mare el dia que ens van separar.

De sobte, vaig sentir un tro que omplia l'espai mentre jo queia de cara a terra arrossegant-me entre les pedres del camí. El meu pensament se n'ennuvolava a cada segon i anava perdent la consciència. Els passos d'un desconegut l'acostaren al meu cos inert.

—Maleïda llopa! —vaig escoltar que deia.

Olga Morente Batiste

Manolo López Salazar

Mercè Marsal

Marçal Mora Piquet

Imma Zapata

Daniel Rangil

Roser Soms

Gustavo Martínez Fernández

Sergi Cugat Garriga “Cuqui”

Manolo López Salazar

Xavier Cáliz

Marc Rosell

David Caro

Rosa de los Santos

Montse Brugué

Roser Soms